

ประชาธิปไตยในสังคมไทย

ข้อความนี้คัดลอกมาจากหนังสือ "การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง" ของ ทิพย์พาพร ตันติสุนทร

คำว่า "ประชาธิปไตย" นั้น แท้จริงแล้วก็คือระบบการเมืองที่เปิดโอกาสให้สำหรับทุกคนได้เป็นตัวแสดง ไม่ใช่ให้ความผูกขาดคิดรับเหมาทำแทนโดยไม่ผ่านการยอมรับได้ง่ายๆ คร.เรอก เหต่อธรรมทศน์ ได้พูดไว้ในหนังสือการเมืองของพลเมืองฯว่า "ประชาธิปไตยนั้นมีเนื้อหาและวิญญาณที่เป็นเอกอุ คือการปกครองของเรารอง เพื่อเราเอง และที่ตอบย้ำให้ฟังที่สุดก็คือโดยพวงเรากันเอง" พูดง่ายๆก็คือ การปกครองของเรา การปกครองแบบนี้ คนในสังคมก็ต้องพูดกันรู้เรื่อง มีเหตุวุ่นผล มีวิจารณญาณและมีความรับผิดชอบ ไม่ใช่เอกันไปตามวากrangleของผู้นำ หรือนักการเมืองที่มักผูกขาดการซึ่งกันและกัน

โดยที่ประชาธิปไตยนั้น เป็นทั้งระบบการเมืองและวิถีชีวิต บิดาทางรัฐศาสตร์ของตะวันตก ได้แก่ เพลโต (Plato) และอาริสโตเตล (Aristotle) ได้กล่าวไว้ว่า ระบบการเมือง-การปกครอง กับพุทธิกรรมมนุษย์ หรือบุคลิกภาพและวัฒนธรรมการเมืองของสมาชิกในสังคมนั้นจะต้องสอดคล้องกัน จากความเห็นดังกล่าว การสร้างพลเมืองให้สอดคล้องกับระบบการปกครอง ก็จะเป็นการค้าจุนตัวระบบ ซึ่งการใช้ชีวิตจนเป็นวิถีชีวิตของพลเมืองที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับอุดมการณ์ของระบบก็จะทำให้การเมืองมีความมั่นคง

สำหรับประชาธิปไตยในประเทศไทยนี้ หากอนาคตของประเทศไทยที่ประชาธิปไตย และพลเมืองคือผู้สนับสนุนค้าจุนตัวระบบ เราจึงไม่มีอันทวนมุตติ (Consensus) ในเรื่องประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการสะท้อนปัญหาความสามัคคีทางอำนาจระหว่างรัฐที่ควบคุมกลไกทางการเมือง กับพลเมืองผู้เป็นที่มาของอำนาจทางการเมือง นอกจากนี้ปัญหาที่ทับซ้อนกันก็คือ เราจะ "สร้างพลเมือง" หรือเปลี่ยนแปลงประชาชนให้เป็นพลเมืองที่ใช้ชีวิตและมีวัฒนธรรมการเมืองที่สอดคล้องกับระบบการเมืองหรืออุดมการณ์ประชาธิปไตยได้อย่างไร และโดยวิธีใด

สิ่งที่สังเกตุให้เราเห็นก็คือสังคมไทยอ่อนแอก ไม่อาจแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับวิกฤตใหญ่ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นวิกฤตเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ วิกฤตการเมือง ความแตกแยกแบบสี ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๔๙ และวิกฤตความอุทกภัย ๒๕๕๔ สิ่งที่น่าพิจารณาคือ หลังการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปี ๒๕๗๕ จนบันปัจจุบัน ทั้งกลไกการเมืองและดับบนสุด และกลไกบริหารด้านต่างๆของรัฐมีความแข็งแกร่งหรือความสามารถในการจัดการเมื่อต้องเผชิญกับวิกฤติการณ์ที่รุนแรงดังกล่าวมาแล้วได้ แม้ว่าเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญภายหลังปี ๒๕๗๕ คือ การขยายมิติการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง โดยการนำเอาระบบประชาธิปไตยเข้ามาแทนที่ระบบเดิม แต่ก็ปรากฏว่ามิตินี้ยังไม่สามารถสนับสนุนให้เป็นไปได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านอุดมการณ์ ค่านิยม และด้านสถาบันทางการเมือง ประชาชนโดยทั่วไปยังขาดความรู้ ความเชื่อใจ และไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงได้ด้วย ทำให้บทบาทของรัฐราชการมากขึ้น ด้วยเหตุนี้เมืองประเทศไทย จึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีขึ้นได้โดยผ่านการเลือกตั้ง และการเข้าร่วมโครงการต่างๆ ตามที่รัฐบาลเป็นผู้กำหนด การรับบทบาททางการเมืองของประชาชนจึงถูกจำกัดอยู่เพียงการเป็น "ผู้เข้าร่วม" ทางการเมือง ทำให้ผู้ "มีส่วนในการกระทำการ"

ทางการเมืองต้องลดระดับความนักแต่เมืองและการเปลี่ยนแปลงการปกครอง แม้ในอีก ๑ ขวบปีข้างหน้าก็ปี ๒๕๕๕ ก็จะครบรอบ ๘๐ ปี ของการนำเอาระบบประชาธิปไตยมาใช้ในประเทศ และคนไทยมีรัฐธรรมนูญใช้ได้ถึงปี ๑๘ ฉบับ แต่ความเข้าใจและความรู้ทางการเมืองของคนไทยยังอยู่ในลักษณะจำกัด ความอ่อนแอกของสังคมจึงสะท้อนได้จากการไม่สามารถสร้างมิติการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นพลังสังคมร่วมกับรัฐในการพัฒนาความมั่นคงทางสังคม เพื่อร่วมกันฝ่าวิกฤตใหญ่ๆ ของชาติไปได้ เรื่องการเมืองจะยังไม่สมพันธ์หรือสอดคล้องกับวัฒนธรรมและการใช้ชีวิตของคนไทยโดยทั่วไป หรืออาจกล่าวได้ว่า คนไทยยังขาดวัฒนธรรมการเมือง

เขียนโดย ม.ล.ชาญพิชิต ชนาภูนท

วันศุกร์ที่ 11 มกราคม 2013 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันศุกร์ที่ 11 มกราคม 2013 เวลา 00:02 น.

จังหวัดที่เราจดจำได้ที่ความคุ้นเคยกับ "การเมือง" ให้มากขึ้น เพราะการเมืองที่เรียกว่ากับทุกคน ทุกเรื่อง ทั้งตีต บัจจุบัน และอนาคต การไม่สนใจการเมืองและไม่มีความรู้และความเข้าใจการเมือง จึงมีผลทำให้คนไทยถอยหลังจากการเมืองมากขึ้น และปล่อยให้ธุรกิจทางการเมืองเป็นเรื่องของข้าราชการ นักการเมือง นักธุรกิจ และกลุ่มเป็นธุรกิจการเมืองไปแล้ว เมื่อข้าราชการ นักธุรกิจ และนักการเมือง ร่วมกันทำกิจกรรมทางการเมืองในทุกระดับ จึงเกิดการคอร์รัปชันขนาดใหญ่ กล้ายเป็นมะเร็งร้ายทางการเมืองที่กัดกร่อนสังคมไทยอยู่ในทุกวันนี้

โปรดติดตามอ่านตอนต่อไปได้ในบันทึก " การเมือง"

{jcomments on}